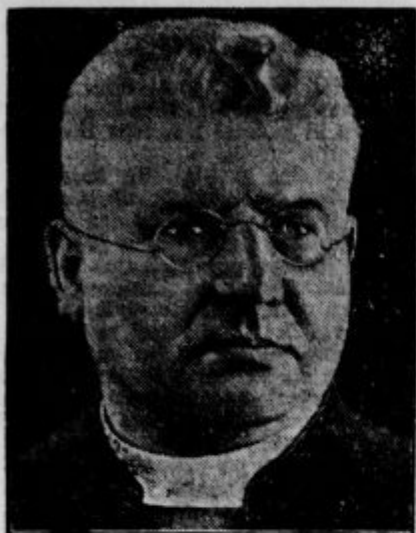

Američani znajo zaslužiti

Chicaški inspektor Ralph Smite je napisal v nekem listu zanimiv članek, iz katerega razvidimo, kakšni mojstri so Američani v iznajdljivosti, če jim gre za denar. Kdor se je v Ameriki rodil in odrasel, gleda brezbržno in ravnodušno na dogodke, ki bi bili ostalemu svetu prava senzacija. Kdor pa je še poleg tega živel v zadnjem času v Chicagu in imel službeno opraviti z različnimi dnevnimi dogodki, ne bo zanj več nobenih iznenadenj na polju zločina in korupcije. Iz Smitejevega članka vidimo, v kako veliki meri se je razširil zločin v lovu za vsemogočnim dolarjem.

Neka večja tolpa se je v tem poslužila zelo naivne oblike, da gre tako nemotena za svojim ciljem. Osnovala je zvezo pralnic in njihovo delovanje je obstojalo v tem, da so

Prelat Adamski iz Poznania je bil imenovan za škofa v Katovicah, kot naslednik nedavno umrlega škofa Listieckega.

primorali vse pralnice, da so plačevale davek tej bandi. V nasprotnem slučaju pa jim je tolpa otežkočala delovanje. Seveda so morale pralnice radi tega povišati svoje cene. Ta tolpa je nekaj časa neovirano delovala, toda končno se je vendar posrečilo policiji, da je tolpo polovila. Pri tej priliki je policija ugotovila, da je imela tolpa lastnega strokovnjaka za eksplozivne snovi, katerega dolžnost je bila, da postavlja bombe in peklenke stroje pred neposlušne pralnice. Plače pa je imel 150 dolarjev na teden.

Razen takih in podobnih zločinov pa je še cela druga vrsta poklicev, v katerih si ljudje res na čuden način služijo denar. V zadnjem času se je namreč izredno razširilo področje zaslužka. Ena najboljšeješih panog na tem polju je brez dvoma olepševanje, ne samo ljudi, ampak tudi živali in raznih predmetov. Tako so v zadnjih par letih zrastle v vseh večjih mestih Amerike zavodi za olepševanje psov in mačk. Mnoge dame plačajo mesečno tem zavodom po 50 do 100 dolarjev, samo da jim olepšajo njihove ljubljence.

Ravno tako uspešno delujejo zavodi za olepševanje trupel. Pogrebni zavod dobi nalog od svojcev pokojnika, da izroči truplo za nekaj ur takemu institutu. V tem institutu potem trupla strižejo, brijejo, dame pa še zadnjič na zemlji ondulirajo, potem truplo balzamirajo, parfimirajo, šminkajo, upadla lica olepšajo s tem, da jim vbrizgajo pod kožo parafin in še druge podobne stvari. Nam je seveda zagonetno, kako morejo svoji pokojnika dovoliti, da se z mrtvim truplom kaj takega počenja.

Dalje obstojajo v Ameriki zavodi, ki pa so že nekoliko bolj simpatični. To so tako-zvani »Instituti prvega leta«, namreč v zakonskem stanu. Tu uči zakonca, kako se doma ogneje prepirom, materam dajejo razne koristne nasvete o gospodinjstvu, o negi dojenčaka itd. So pa tudi v Ameriki pomagali, še preden kdo sklence zakon, ki hočejo iz bodočega zakona kovati kapital. To je v prvi vrsti ženitvanjski posredovalec, ki na eleganten način pomaga, da se ljudje obeh spolov, ki so željni zakona, najdejo. Tarifa je precej visoka: 200 do 500 dolarjev. Posrednik poskrbi, da je možki, ki hoče stopiti v zakonski jarem, predstavljen mnogim ženskam in tako le najde kako dekle, ki se ga usmili. Posrednik pa do

bi potem še 5% dote. Drugi poklic, ki zasluži pri zakonu, je mirovni sodnik, ki poroča pare. Ker stane vsaka poroka 5 dolarjev — cena za tajne poroke je pa dvojna — mu gre precej dobro.

Odkar pa je prišel v modo zvočni film, so začeli cveteti takozvani »fabrikanti gozda in ropota«. Te so že preje uporabljali razna gledališča in varieteti, da so jim proizvajali razne zvoke. Sedaj pa se je tem odprlo novo področje zaslužka: tonfilm. Specijalisti na tem polju, ki znajo natančno oponašati glasove raznih živali, jok otrok, ulični ropot, šumenje gozda, zaslužijo letno do 50.000 dolarjev.

Ne smemo pozabiti na literarne podjetnike, ki preskrbe za dobro plačilo vsakemu človeku njegov življenjski roman v vseh naročenih nijansah. Potem so še razni duhoviti ljudje, ki gospodinjam prihranijo solze, s tem da jim prinese že narezano čebulo in nastrgan hren...

Ce je župan mesni oglednik

Neki holandski župan je bil obenem tudi mesni oglednik. Kot župan je pa tudi civilno poročal ženine in neveste. V svoji pisarni je imel župan različne pečate in med drugimi tudi mesoglednega. Pa se pripeti, da pride k županu mlad par, ki se je hotel tudi cerkveno poročiti. Ženin in nevesta sta morala županu predložiti potrdilo županstva, da sta civilno poročena. Župnik vzame v roke županovo potrdilo, a debelo pogleda, ko opazi na listini pečat »Zdravo in trihnih prosto meso«. Župan je bil zamenjal pečat.

Z 20 leti profesorica. To izredno odlikovanje si je pridobila Marguerite Bonnard iz Lyona, ki je z najodličnejšim uspehom napravila državni izpit. S tem si je mlada gospodična pridobila pravico, da prevzame profesuro na vseučilišču ali kakih drugih višjih šoli.

Ruski kmetje skrivajo živila

Podželsko prebivalstvo v sovjetski Rusiji je začelo skrivati živila, ki jih je dobilo z let. žetvijo. Značilno je, da ne skrivajo hrane samo svobodni kmetje, ampak celo kolektivna gospodarstva. Značilno je nadalje tudi pisanje sovjetskih listov, kar se tiče današnjega stanja na polju preskrbe s hrano. »Izvestij« pišejo: Načrt rezerv hrane za mesec avgust je bil izvršen do 20. avgusta, toda samo v razmerju 34%. Pa tudi južne pokrajine, v katerih bi moralo biti preskrbovanje s hrano že v polnem teku, izkazujejo le nezaten procent izvršenega načrta (severni Kavkaz 52%, Krim 50%, Dolenja Volga 28%, Ukrajina 36%, Zakavkazija 40%, Srednja Azija 34%). Posebno nepovoljno se razvija vsa ta akcija v Ukrajini, najvažnejši pokrajini. Z ozirom na letošnjo dobro žetev igra Ukrajina še vedno glavno vlogo pri preskrbovanju s hrano. Preskrbovanje s hrano bi moralo biti v polnem teku že v sredini avgusta tudi v centralnih pokrajinah. Toda nabiranje pridelka pa napreduje zelo počasi. Od centralnih pokrajin so do mesečnega načrta izpolnile Tatarska republika 11.7%, Baškirska republika 1.6% in Srednji okraj ob Volgi 9%. Tako »Izvestij«.

Vzrok prepočasnega razvijanja tempa rek-

Mednarodna razstava poštinih znamk v Berlinu je bila otvorjena te dni. Razstavljene so tudi znamke, ki jih cenijo na milijone dinarjev. Seveda so tako dragocene znamke dobro zastražene, kakor vidimo na sliki.

zicije hrane leže po mišljenju celokupnega sovjetskega tiska v slabi organizaciji dela aprovizacijskega aparata. To mneje pa ni pravilno. Lahko se trdi, da igra v tem oziru mnogo večjo vlogo razpoloženje poljedelskega prebivalstva, ki se boji, da ne bi na zimo nastala lakota in zato zadržuje čim več hrane v svojih rokah. Vaško prebivalstvo v Rusiji je prevzel instinkt samoohrane in še ne ozira več na izjave, da je hrana potrebna za industrializacijo dežele. Ta instinkt samoohrane pa ne pride do izraza samo pri samostojnih kmetih, ampak celo pri kolektivnih ekonomijah. Celo »Izvestij« so primorana, da konstatirajo, da tudi sovjetske ekonomije zelo počasi izročajo hrano državi. Po poslednjih podatkih so sovjetske ekonomije uresničile samo 13% odrejenega letnega načrta, dasiravno bi morali 30%.

Tako izgleda položaj na aprovizacijskem polju SSSR proti koncu avgusta letošnjega leta. Če vse to premislimo, potem nam bo jasno zakaj se v vodilnih sovjetskih krogih pretresa vprašanje možnosti lakote. Pri tem so nekateri komunisti izjavili, da bi se za prevoz hrane v kraje, kjer bi razsajala lakota, lahko uporabljala letala.

Kam Čehoslovaki največ pišejo

Mnogokrat moremo iz suhih in pustih statističnih podatkov razbrati zelo zanimive izsledke, ker si na podlagi njih lahko natančno ogledamo življenje naroda, o katerem je statistika sestavljena. Tako n. pr. iz statistike pisem kakega naroda lahko razberemo strukturo prebivalstva, dalje interese, trgovske in kulturne zveze prebivalstva z ostalim svetom. Po podatkih češkoslovaškega statističnega urada je bilo prošlo leto odposlanih iz Češkoslovaške vsega skupaj 77 milijonov pisem, torej precejšnja množina. Od teh jih je največ šlo v Nemčijo, skoraj 30 milijonov. Ta številka nam osvetljuje tesne zveze čeških Nemcev s svojimi sorojaki iz Rajha, pa tudi živo trgovsko in kulturno sodelovanje teh dveh dežel. Na drugem mestu je Avstrija z 18 milijoni pisem. Tu igra pred vsem najvažnejšo vlogo tradicija bivše Avstro-Ogrske, pa tudi zveze s češkoslovaško manjšino v Avstriji. V Poljsko, Jugoslavijo in Francosko je odšlo vsega skupaj 5 milijonov pisem. Najmanj jih je bilo poslanih v Vatikansko državo (52).

V Azijo je bilo iz Češkoslovaške odposlanih 720.000 pisem, od tega največ v Britsko Indijo in Turčijo. Na Japonsko je bilo odposlanih 65.000 pisem, na Kitajsko pa 60.000 pisem. V teh nazadnje imenovanih številkah je zastopana večinoma diplomatska, trgovska in znanstvena korespondenca. V Afriko je bilo odposlanih 300.000 pisem, od tega največ v Egipt. Zelo mnogo pisem pa je bilo odposlanih v Ameriko (okoli 6 milijonov). V Ameriki živi namreč poldrugi milijon Čehoslovakov. Tudi tu igrajo znatno vlogo trgovska pisma. Preostane nam še Avstralija, kamor je bilo odposlanih 70.000 pisem, in Nova Zelandija, kamor jih je bilo odposlanih 3000.

Kinin

Izvrstno in morda edino sredstvo proti malariji in drugim vrstam mrzlice je kinin. Delajo ga iz lubja nekega drevesa, ki je prvotno rastlo samo v južnoameriški državi Peru. Odkrili so to drevo pred 300 leti, to se pravi, domačini so drevo in njega čudovite učinke poznali že prej, le beli naseljenci tega niso vedeli in so umirali za mrzlico. Zdravilno moč tega drevesa je spoznal španski sodnik Lopez de Panizares v Peru. Sredstvo se je kmalu razširilo, a samo med bogatimi sloji. Trgovino s kininom so si osvojili Holandci, ki so lahko narekovali cenen na svetovnem trgu. Holandci pa so skušali preprečiti vsak izvoz semena dragocenega drevesa. Leta 1743. se je francoskemu rastlinoslovcu La Condamineu posrečilo, da je prišel do semena. Imel je smolo, zakaj po osmih mesecih je seme izgubil. Šele Angležu Markhamu se je pred 100 leti posrečilo, da je prenesel seme v Indijo in napravil velike nasade. Začel je delati Holandcem hudo konkurenco. Dosegel je, da se je cena kinina znižala. Danes je kinin dostopen vsakemu.

Ce plavalec čez Kanal zaide.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 17. septembra: Opoldanski program odpade. 18.00 Radio orkester. 19.00 Ga. Bartolova: Zena in alkohol. — 19.30 Silvester Škerlj: Ura dobre knjige. — 20.00 Plošče. — 20.30 »Tristan in Izolda«, plošče, prenos iz Zagreba. — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Četrtek, 18. sept.: 12.00 Dnevne vesti, plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 17.30 Otroška ura, ga. Gabrijelčičeva. 18.00 Radio orkester. 19.00 Pero Horn: Nervoznost otroka. 19.30 Prof. Tine Debeljak: Ob 40 letnici Kochanowskega, največjega poljskega pesnika »zlate dobe«. 20.00 Recitacija pesmi Kochanowskega. Poljska glasba, izvaja radio orkester. 20.30 Duet (klavir in harmonij) gg. Svetel in Stritof. 21.30 Duetni večer: Jože Goslić in Marjan Rus. 22.30 Časovna napoved in poročila. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Drugi programi

Četrtek, 18. septembra:

Beograd: 18.00 Slovenske narodne pesmi poje g. Rus. 22.15 Sprehod po Evropi. — Zagreb: 20.30 Koncert, prenos iz Ljubljane. 22.40 Prenosi. — Budapest: 19.50 Koncert ciganske glasbe. 20.50 Koncert vojaške godbe. 22.30 Koncert radio kvinteta in pesmi. — Dunaj: 20.05 Pesmi. 20.40 »Najlepše je doma«, pevski koncert. 21.40 Večerni koncert orkestra. — Milan: 19.30 Večerni koncert zabavne glasbe. 20.40 »Il Tabarro« in »Gianni Schicchi«, operi v 1 dej. Puccini; nato plošče. — Praga: 21.15 Koncert komorne orkestra. 22.15 Koncert zabavne glasbe. — Langenberg: 17.00 Večerni koncert. 20.00 Večerni koncert orkestra. 21.00 Bach, VII, koncert. Nato plesna glasba. — Rim: 17.30 Koncert radio orkestra. 21.05 »Zbogom mladost«, opereta v 3 dej. G. Pietri. — Berlin: 18.20 Zborovni koncert. 19.10 Koncert komorne glasbe. 20.30 Koncert radio orkestra. Nato poročila in plesna glasba.

Stoletnica železniškega prometa. Dne 15. septembra 1830 je bila otvorjena prva železniška proga: Liverpool—Manchester. Progo je zgradil George Stephenson, iznajditelj prve uporabne lokomotive. (Po angleški sliki iz tedanjega časa.)

